

Definicja jakości w statystyce publicznej

Definicja jakości - według normy ISO 8402-1986 jakość jest zdefiniowana jako: „ogół cech i właściwości produktu lub usługi, który decyduje o zdolności zaspokojenia potrzeb zadeklarowanych lub domyślnych”.

Jakość w statystyce publicznej oparta jest na definicji jakości Europejskiego Systemu Statystycznego i określona na podstawie 6 komponentów jakości, które obejmują:

- przydatność;
- dokładność;
- aktualność i terminowość;
- dostępność i przejrzystość;
- porównywalność;
- spójność.

Przy ocenie spełnienia zaleceń dotyczących jakości należy również uwzględnić koszty i obciążenia, jakie związane są z tworzeniem statystyk oraz zagadnienia poufności, transparentności i bezpieczeństwa danych.

I. Przydatność jest to stopień, w jakim statystyka spełnia obecne i potencjalne wymagania użytkowników. Mówi ona, czy wszystkie potrzebne statystyki zostały sporządzone oraz w jakim stopniu zastosowane pojęcia (definicje, klasyfikacje itp.) odzwierciedlają potrzeby użytkownika (np. osób fizycznych, ministerstw i urzędów centralnych, przedsiębiorców, naukowców itp.).

II. Dokładność w ogólnym sensie statystycznym określa bliskość obliczeń lub oszacowań do wartości dokładnych lub rzeczywistych.

III. Aktualność informacji odzwierciedla czas pomiędzy jej dostępnością a wydarzeniem lub zjawiskiem, jakie opisuje. Terminowość jest związana z opóźnieniem czasowym pomiędzy rzeczywistą datą dostarczenia danych oraz planowaną datą dostarczenia danych - na przykład, w związku z datami ogłaszającymi w oficjalnym kalendarzu publikacji, ustanowionymi w zarządzeniach lub uzgodnionymi wcześniej z klientami.

IV. Dostępność odnosi się do fizycznych warunków, w jakich użytkownicy mogą uzyskiwać dane i obejmuje: kanały dystrybucji, procedury składania zamówień, czas potrzebny na realizację dostawy, politykę cenową, dogodne warunki marketingowe (prawa autorskie itp.), dostępność mikro- i makrodanych, media (wydruk, pliki, CD-ROM, Internet), itp. Przejrzystość odnosi się do otoczenia informacyjnego danych, czyli faktu łączenia ich z odpowiednimi metadanymi (informacje tekstowe, wyjaśnienia, dokumentacja itp.) i formami graficznymi (wykresy, diagramy i mapy), faktu dostępności informacji dotyczących jakości danych (łącznie z ograniczeniami wykorzystania) oraz zakresu pomocy dodatkowej oferowanej przez instytucję statystyczną.

V. Kryterium porównywalności ma na celu pomiar wpływu różnic w stosowanych pojęciach i definicjach statystycznych przy porównywaniu statystyk z różnych obszarów geograficznych, dziedzin pozageograficznych lub okresów bazowych. Można powiedzieć, że jest to zakres, w jakim różnice pomiędzy statystykami mogą zostać przypisane różnicom pomiędzy rzeczywistymi wartościami ujętymi w danej statystyce.

Istnieją trzy główne rodzaje porównywalności statystyk:

- porównywalność czasowa,
- porównywalność geograficzna,
- porównywalność dziedzin.

Porównywalność czasowa jest związana z porównaniem wyników uzyskanych w normalnym trybie z analogicznych operacji statystycznych przeprowadzonych w różnym czasie.

Aspekt geograficzny porównywalności kładzie nacisk na porównanie statystyk pomiędzy krajami i/lub regionami w celu zapewnienia jednolitości zbiorczych statystyk na danym poziomie (międzynarodowym, europejskim, regionalnym).

Porównywalność pomiędzy dziedzinami odnosi się do dziedzin pozageograficznych, na przykład sektorów przemysłowych, różnych typów gospodarstw domowych, itp.

VI. Spójność statystyki jest to zdolność statystyki do wiarygodnej zmiany jej konfiguracji na różne sposoby i dla różnych zastosowań. Niemniej jednak, łatwiej jest wskazać przypadki niespójności niż wykazać spójność. Statystyki powstałe na bazie pojedynczego źródła są zazwyczaj spójne w takim sensie, że podstawowe wyniki uzyskane z rozważanego badania mogą podlegać wielu wiarygodnym kombinacjom w celu uzyskania wyników bardziej kompleksowych. Statystyki powstałe na bazie różnych źródeł, a zwłaszcza na podstawie badań statystycznych o odmiennym charakterze i/lub częstotliwości mogą nie być całkowicie spójne pod takim względem, że u ich podstaw mogą leżeć różne podejścia, klasyfikacje i normy metodologiczne. Powyższe statystyki mogą dostarczać niezupełnie spójnego przekazu; użytkownicy powinni zostać jednoznacznie poinformowani o możliwych skutkach.

Definicja jakości w statystyce prezentowana powyżej została opracowana na podstawie dokumentu Eurostat 4.2. – dokumenty metodologiczne- definicja jakości w statystyce dla potrzeb grupy roboczej „Ocena jakości w statystyce”, spotkanie szóste, Luksemburg, 2-3 października 2003.

Podmiot publikujący: Główny Urząd Statystyczny

Autor informacji: Jolanta Szutkowska (Departament Metodologii, Standardów i Rejestrów GUS)

Publikujący informację: Alicja Koszela (Departament Informacji GUS)

Wytworzenie informacji: 16.08.2016

Publikacja informacji: 16.08.2016 14:21

Aktualizacja informacji: 08.12.2022 14:05

Sprawdź historię zmian